

Izabrane pripovedi, svezak II. Preveo I. Velikanović. Slavenska knjižnica. Knj. XI. 6. Slika iz slavenske povjesti, napisao Vj. Klaić. 7. Dječja njega, upute mladi majci. Sestavio dr. Radovan pl. Marković. 8. Izabrana poglavja iz narodnoga gospodarstva (političke ekonomije). Napisao Fran Milobar. Poučna knjižnica, knjiga XXVIII. 9. Dr. Oton Kučera: Valovi i zrake, sa 230 slika i 2 table. Poučna knjižnica, knjiga XXIX.

O vseh teh lepih knjigah prinesemo natančnejšo oceno pozneje.

Hrvatski pokret. Opažanja i misli na pragu novoga narodnoga preporoda g. 1903. Piše Milan Marjanović. U Dubrovniku. 1903. Nakladom pisca. Tiskom Dubrovačke hrvatske tiskare. 12°. 120 str. Cijena 1 kruna.

Ta politična brošura je vredna, da se z njeno vsebino seznaní vsak zaveden Slovenec, kateremu je do tega, da se pouči o političnih homatijah bratskega naroda hrvatskega. Knjiga je pisana lahkoumevno ter predstavlja čitatelju razvoj hrvatskih strank, ki so utemeljene na treh zgodovinskih idejah: madjarske, pravaške, obzoraške. Jasno nam pisatelj razlaga prednosti in napake teh strank ter nam kaže vzroke njih neuspehov. Tudi razmere, ki so nastale v Hrvatski po propasti teh strank, kriza, v kateri se nahaja narod, in doba prevrata so izborno očrtane. Končno je obrazložen še narodni program za bodočnost in uspehi narodnega pokreta v letu 1903.

Nočemo zamolčati, da je spretni in širokogledni gospod pisatelj izborno razjasnil politično zgodovino hrvatskih dežel v prošlem stoletju, a zdi se nam, da se je pri tem opisu premalo oziral na notranje in vnanje ovire, ki so izjalovile trud hrvatskih politikov. Tu bi bilo omeniti malobrojnosti narodove, nasprotja verskega, zaostalosti v gmotnem in kulturnem oziru, nasilnosti madjarske in perfidnosti dunajske in avstrijske politike, proti katerima je vsak boj brezuspešen in ki sta se spojili v zatiranje Slovanstva; slednjič pa tudi razočaranje, katero mora provzročiti vsakemu Slovanu dvoumno in sebično postopanje Rusije in ostale Evrope do balkanskih Slovanov.

Iz knjižice lahko črpajo mnoge koristne nauke tudi Slovenci, ki se prepirajo bratomorno. Zato jo vsakemu, kdor resno misli o bodočnosti Slovencev v družbi z ostalimi južnimi Slovani, toplo priporočamo.

R. P.

Milan Marjanović. Fragmenti. U Dubrovniku. 1903. Dubrovačka hrvatska tiskara. Piščevom nakladom. V. 8°. 54 str.

Meglina sentimentalnost! Kaj hoče pisatelj, je težko umeti navzlic temu, da razlaga na poslednjem listu svoje knjižice postanek in pomen teh črtic. Ti fragmenti so po njegovi razlagi dokumenti njegovega pisateljskega razvoja, polnega sanj in slutenj. „Starec“ je v celini in v detajlih simbol stanovitne ideje. V „Životu“ so simbolske formule življenskega razumevanja. V „Ženi“ so formule opažanja. „Intima“ je razpoložajna lirika. „Umetnik“ je psihološka simbolika. „Zorka“ ni realno bitje, nego zapadnoevropska, dekadentna intimna umetnost. V „Umetnosti“ je prikazan proces osvoboditve od te umetnosti in obrat k veliki umetnosti življenja. Pri vsej tej razlagi ostane za čitatelja, ki ni posvečen v tajne dekadentstva, še mnogo nejasnega in zato nezadovoljivega.

R. P.

Thallóczy Lajos és Hodinka Antal: Magyarország melléktartományainak oklevéltára. Első kötet. A Horvát véghelyek oklevéltára. I. kötet. 1490 — 1527. (Magyar történelmi emlékek. Okmánytárak. XXXI. kötet.) Budapest 1903. Ára 16 korona. CVIII+753.